

GYAKORLATI PEDAGÓGIA

1943.

NEVELÉSÜGYI FÜZETEK

április

4. füzet

Himnusz a búzamezön.

Már szőkül az éjtszaka, amire csavarogtomban kiérek a harmatos mezőkre. Messze mögöttem lelkehagyott kőházaival az aluvó város, előttem a szemét nyitogató szabad róna kerek-sége. Közben lassú csobogással az ébredező Tisza, sápadtan álmos fodraira égőpiros pántlikát fűz a hajnalragyogás.

Nagy határ búzaföld keskeny mesgyéjén haladok. Kései pipacsok felpattanó kelyhe verődik a lábamhoz, kezemmel harmatos kalászokat simogatok végig. Mintha könnyeket hullatna a búza, amelyeket tüstént libegő köddé fínomít a kihasadó nap első csókja. S a libegő köd, mint templomi thuribulum (tömjénfüstölő) ezüstfüstje száll föl a kék magasba, kicsi fehér felhők hóboglyái felé.

— Pitypalatty! Pitypalatty!

Ahhoz, akinek keze betölt mindeneket áldásával, akit köszönt a búzavirág lélekezése, a föld párája, a pitypalattyok verése. Akit illet itt dicséret és dicsőség. Akinek láthatatlan keze igazgatta a búzaszalat attól kezdve, hogy kizöldelt a mag a föld meleg szívéen. Aki vigyázott rá, hogy kősziklára ne hulljon a mag, hogy az ég madarai ki ne szedjék, hogy a mezők vad füvei el ne egyék-igyák előle a nap világát és az egek harmatát. Aki vigyázott, hogy föld árja meg ne rothassza, esővíz özöne ki ne sárgítsa, nyárnak forrósága meg ne aszalja, kénjőszínű fellegek mennyei parittyaköve szét ne zúzza az életet.

— Pitypalatty, pitypalatty!

Téged illet itt minden dicsőség és dicséret, Uristen. Egész esztendőn keresztül szüntelen magasztal Téged az emberi szív kelettől nyugatig, naptámadattól napáldozatig; mert amikor egyik szögletében aratnak, másokban vetnek a földnek, s egyszerre készítesz magadnak dicséretet az ekevas és a kasza pengéséből, a magvető verejtékéből és az anya örömkönnéből, amely ráperdül az új kenyérre, amikor az első karajt szegi belőle gyerekének.

— Pitypalatty, pitypalatty!

Virágok lélekezésével, kalászkok könnyével, madarak reggeli énekével, fölszálló köd ezüsthátolával én is fölemelem hozzád lelkem szavát, én Uram, én Istenem, jó emberek messzi, messzi Istene. Jó embereké-e? Keresed-e te azt, én Uram, Istenem? Avagy nem te vagy-e, akiről szól az irás, mondván: s ő felsütteti napját a jókra és gonoszokra egyaránt, s megöntözi esőjével az igazak és gonoszok vetéseit? S ha válogatnál is bennük, Te egyedülvaló jóság, miért az én asszonyom legyen az, és miért sokmillió testvéremnek az asszonya legyen az, akinek szeméből szívbéli keserőségek rettenetes mirhája csordul majd az új kenyérre, amikor vékonyan karajozza fiókáinak? Hiszen mi sem vagyunk kivetnivalóbbak azoknál, akiknek markába a mi kenyeriünket is letetted. Hiszen mi az örökkévaló törvényekkel, amiket a Te ujjad írt a szívünkbe, szembe nem szállunk. Nevedet hiába nem vesszük, parancsaidat se sárral, se vérrel be nem undokítjuk; fűben, fában csillagok szikrázásában, szelek zúgásában Téged keresünk. Embertársainkat mi nem bántjuk, senki életére nem leselkedünk, robotunkat, ahová állítottál, békességgel végezzük, s nem kérünk érte mást, csak a mindennapi kenyeret, amelyet Te szolgáliddal, a Nappal és felhővel minden teremtett állataid számára egyformán megkészítettél. Aki mindenütt asztalt terítettél az égi madárnak, miért halatod éhen a képedre formált embert, akibe lelkedet lehelted?

— Pitypalatty, pitypalatty!

Előttem, mögöttem, körülöttem, mindenfelé zeng már a fűrjek himnusza, az ég madaraié; akiknek nincs halhatatlan lelkük és nem tudnak mást ma sem, mint amit akkor tudtak, amikor az Ember Fia a földön járt és rajtuk nyugtatta szelid szemét. Szeretnek, fiókákat nevelnek, és örülnek a világnak, amelyet az Isten szépnek és szabadnak teremtett.

(Móra Ferenc.)

AZ ANYA.

Méhe gyümölcsét szétlopta az élet;
a fiait a pálya, lázas éjék
s a lányait szerelmes vőlegények.

Most ül az özvegy-házban egyedül,
a falakon bal-sejtés feketül
s fülébe gondot, árnyat hegedül...

Örökké bajt és átkot szimatolgat,
varázsszavakkal kérdez vándor holdat
öt gyermekéről s ujjain latolgat...